

2017-09-12

TJÄNSTESKRIVELSE
Dnr MSN 2017/137

M 2017-1356

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden

Förslag till ändrad taxa för prövning och kontroll inom livsmedels- och foderområdena

Förslag till beslut

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden föreslår kommunfullmäktige att anta ny taxa för prövning och kontroll inom livsmedels- och foderområdena enligt bilaga 1 till tjänsteskrivelsen daterad 2017-09-12. Det innebär att timtaxan höjs till 1 260 kronor per timme. Taxan gäller från och med 1 januari 2018.

Sammanfattning

I syfte att kunna ge Nacka kommuns invånare säkra livsmedel, livsmedelsanläggningarna den kontroll de har rätt till och för att hålla en hög kostnadstäckningsnivå föreslås en höjning av timtaxan från nuvarande 1 220 kronor till 1 260 kronor från och med den 1 januari 2018. Höjningen är i linje med prisindex för kommunal verksamhet som för 2017 är 3,4 procent.

Den offentliga livsmedelskontrollen ska vara avgiftsfinansierad och huvudprincipen är att den ska uppnå full kostnadstäckning. Varje livsmedelsverksamhet betalar en årlig avgift som motsvarar ett visst antal timmar av kontroll baserat på risken för verksamheten. Taxan för livsmedelskontroll behöver motsvara kostnaden för kontroll. Om taxan är för låg riskerar livsmedelsanläggningarna att inte få den kontroll de har rätt till, eftersom resurserna inte täcker de antal inspektörstimmar som krävs. Det medför en risk att de livsmedel som produceras och hanteras inte är säkra vilket i sin tur kan riskera människors hälsa.

För exempelvis en förskola eller en restaurang som tilldelats 7 timmar i årlig kontrolltid, skulle en höjd timavgift innebära en höjning av den årliga kontrollavgiften från 8 540 kronor till 8 820 kronor.

Ärendet

Bakgrund

Den offentliga livsmedelskontrollen ska vara avgiftsfinansierad och huvudprincipen är att den ska uppnå full kostnadstäckning. Det framgår av förordning (2006:1166) om avgifter för offentlig kontroll av livsmedel som anger att avgiften ska beräknas enligt den allmänna principen om tillräckliga finansiella resurser i artikel 26 i förordning (EG) 882/2004.

Konstruktionen av taxan gör att mycket få kommuner klarar att uppnå full kostnadstäckning genom enbart avgifter, istället finansieras en del av kontrollen av anslag. Snittet för kostnadstäckningen var 66 procent i Stockholms län 2016. I Nacka har kostnadstäckningen de senaste åren varit mellan 70-80 procent.

Den årliga avgiften baseras på risk

Den årliga kontrollavgiftens storlek baseras på den kontrolltid som tilldelas en anläggning (kontrollavgift = kontrolltid x timtaxa). Kontrolltiden för varje anläggning bestäms genom en riskbedömning av anläggningen med hänsyn till typ av verksamhet, produktionsstorlek och konsumentgrupper samt myndighetens erfarenheter av verksamheten. Kontrolltiden räknas ut med hjälp av Livsmedelsverkets vägledning ”Riskklassificering av livsmedelsanläggningar och beräkning av kontrollavgifter”.

Timtaxan behöver motsvara kostnaderna för kontroll. Om taxan är för låg riskerar livsmedelsverksamheterna inte att få den kontroll de har rätt till, eftersom resurserna inte täcker det antal inspektörstimmar som krävs. Det medför en risk att de livsmedel som produceras och hanteras inte är säkra vilket i sin tur kan riskera människors hälsa.

Uppräkning av taxa enligt Prisindex för kommunal verksamhet

Enligt § 4 i nuvarande taxa för prövning och kontroll inom livsmedel och foderområdena, fastställd av kommunfullmäktige den 14 november 2016, § 287, kan Miljö- och stadsbyggnadsnämnden för varje kalenderår (avgiftsår) besluta att förändra fastställd timavgift i taxan med en uppräkning enligt Prisindex för kommunal verksamhet (PKV), som tillhandahålls av Sveriges Kommuner och Landsting.

Enligt en dom (Mål nr M 473-17) i Mark- och miljödomstolen, Vänersborgs Tingsrätt, den 21 april 2017, får kommunfullmäktige inte delegera beslutanderätt i ärenden som enligt lag eller annan författning ska avgöras av fullmäktige. Till dess att ärendet avgjorts i Miljööverdomstolen ska beslut om uppräkning av timtaxan därför beslutas av kommunfullmäktige.

Sveriges Kommuner och Landsting rekommenderar Prisindex för kommunal verksamhet som underlag vid beräkningar av kostnaders utveckling i fasta löner och priser. Indexet är lämpligt att använda vid beräkning av taxa för livsmedelskontroll, eftersom det väl speglar förändringar i kontrollens kostnader i form av lön och priser för kommunal verksamhet (ärendehantering, ledningsstöd mm). Prisindex för kommunal verksamhet används i Sveriges Kommuner och Landstings egna beräkningar och beskrivningar av sektorns kostnadsutveckling. Flera av kommunerna i Stockholms län använder sig av Prisindex för

kommunal verksamhet för att årligen räkna upp taxan. Uppräkningen enligt indexet innebär i snitt en höjning mellan 2,4 - 3,4 procent årligen. För 2017 är Prisindex för kommunal verksamhet 3,4 procent (PKV 2015-2020, 2017-08-17).

Påverkbara avgifter och effekter av aktiv kontroll

Livsmedelsanläggningarna har genom erfarenhetsklassificeringen stora möjligheter att påverka sin årliga kontrollavgift. Genom att följa lagstiftningen och visa att effektiva och ändamålsenliga rutiner finns för att producera säkra livsmedel, kan en verksamhet klassas från erfarenhetsklass B till A av myndigheten. Erfarenhetsklass B är normalläge och den klass där alla verksamheter placeras i från början. Att klassas från B till A innebär för verksamheterna en halvering av den årliga kontrolltiden, och därmed kontrollavgiften. Trenden de senaste åren är att allt fler verksamheter placeras i erfarenhetsklass A. År 2016 var siffran 92 stycken jämfört med 2012 då 67 verksamheter var placerade i erfarenhetsklass A. Miljöenhetens bedömning är att den aktiva kontrollen har varit en bidragande orsak till att allt fler verksamheter placeras i erfarenhetsklass A.

Kontinuerlig förbättring och effektivisering av kontrollen

För närvarande finns 630 livsmedelsanläggningar i Nacka kommun. Samtliga livsmedelsverksamheter har under de gångna åren besökts och kontrollerats av myndigheten. Miljöenheten arbetar kontinuerligt med mål, effektivisering av arbetssätt samt ständiga förbättringar av verksamheten. Förbättringsarbetet baseras på behov som identifieras i årliga brukarenkäter samt genom kundsynpunkter. Varje år tas en handlingsplan fram för att förbättra verksamheten.

Miljöenheten har under flera år jämfört sig med flertalet kommuner i länet genom Sveriges Kommuner och Landsting. Verksamheterna i undersökningen är överlag mycket nöjda med miljöenhetens handläggningstider, professionalitet och servicenivå. Miljöenheten bedömer sammantaget att effektiviteten i verksamheten är hög. I den senaste undersökningen hade livsmedelskontrollen i Nacka ett högt nöjdhets-index på 76. Miljöenhetens ambition är att fortsättningsvis öka denna redan höga nivå.

Förslaget om höjd taxa jämfört med taxan i andra kommuner

Timtaxan för offentlig livsmedelskontroll varierar mellan kommuner i länet och skillnaden mellan kommunerna är stora. I år har till exempel Huddinge en timtaxa på 1 410 kronor, Stockholm 1 310 kronor, Botkyrka 1 190 kr, Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund 1 360 kronor, Solna 1 280 kronor och Värmdö 1 075 kronor. År 2018 beräknas medelvärdet av timtaxan i Stockholms län vara 1 160 kronor.

Ekonomiska konsekvenser

Den nya timtaxan medför ökade avgifter för livsmedelsverksamheterna i Nacka. För exempelvis en förskola eller en restaurang som tilldelats 7 timmar i årlig kontrolltid, skulle det innebära en höjning av den årliga kontrollavgiften från 8 540 kr till 8 820 kronor. För ett café som tilldelats 3 timmar i årlig kontrolltid, skulle detta innebära en höjning av den årliga kontrollavgiften från 3 660 kronor till 3 780 kronor.

Med den nya timavgiften kommer intäkterna för livsmedelskontrollen (årliga kontrollavgifter, avgifter för registrering samt avgifter för extra offentlig kontroll) att vara ca 4 miljoner kronor, jämfört med ca 3,9 miljoner kronor med nuvarande timavgift.

Anslaget från miljö- och stadsbyggnadsnämnden har det senaste året motsvarat 23 procent av livsmedelskontrollens budget. Det medför en kostnadstäckningsgrad på 77 procent.

Konsekvenser för barn

Detta förslag till beslut innebär inga konsekvenser för barn.

Bilagor

1. Taxa för prövning och kontroll inom livsmedels- och foderområdena

Anna Green
Miljöchef
Miljöenheten
08-718 77 25
anna.green@nacka.se

Malin Husberg
Samordnare för livsmedelskontroll
Miljöenheten
08-718 93 97
malin.husberg@nacka.se